

Η ΠΕΡΙΦΗΜΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΛΑΪΔΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

ΛΑΪ.

ΠΟ την ημέρα αυτή η Λαΐς έπεσε σε θανάσιμη μελαγχολία. Κατάργησε τις διασκεδάσεις, έδωξε όλες τις ώριμες νέες που αποτελούσαν την ακολουθία της και που χρησιμοποιούνταν ως μέτρον συγκρίσεως, ώστε να ξεχωρίζουν ανάμεσά τους η θεία όμορφιά της, που τώρα είχε σβήσει πια απ' την ηλικία κι απ' τον πόνο, έδωξε τις αλληγορίες και τις όρχηστρικές της κι απέδωσε την ελευθερία σ' όλους τους σκλάβους και τις σκλάβες της.

Κράτησε μόνο κοντά της τη Βακχίδα και τρεις γοητές κι' άφοσιωμένες σκλάβες της για να την ύπηρετούν. Η Λαΐς, η πανώρα και κομοξοισμένη έταιρα της Ελλάδος, ήταν σαν να μην ύπηρετεί.

Πολύ λίγοι απ' τους παλιούς της θαυμαστάς φατούσαν τί άλλο γινη κι' άκόμα πιο λίγοι πήγαιναν να την ιδούν.

Μα κι' η Λαΐς δεν έβρισκε πια εύχαριστία στις έπισκέψεις τους.

Της άρεσε η μοναξιά και η γαλήνη. Η μόνη συντροφιά που της ήταν εύχαριστη, ήταν του Αριστίππου και του Κλέωνος. Μα και μ' αυτούς, μολοντί έμεναν όλη σχεδόν την ημέρα μαζί της, κοιβέντιαζε πολύ λίγο.

Τον περισσότερο καιρό της τον περνούσε άμλητη, ακούγοντας τις διζές τους κοιβέντες, με ύψος ρεμβώδες και μελαγχολικό και με τα μάτια άπληνη. Ο μαρμαρός την έβλεπε συχνά-σικά και τώνωνθε και μόνη της ότι δεν της έμενε πολλός καιρός να ζήσει άκόμα. Κι' όσάκις οι φίλοι της προσπαθούσαν να την παρηγορήσουν, τους άπαντούσε καρτερικά:

— Ένοια σας! Σε λίγον καιρό θα με παρηγορήσει για πάντα ο θάνατος. Τον νοιώθω να πλησιάζει...

Μερικοί φίλοι της, μεταξύ των οποίων και ο Αριστίππος, τη συμβουλεύσανε τότε να πάει μιά ήρωική άπόφαση, για να μείνει ο κόσμος με την εντύπωση της κλασικής της όμορφιάς. Της πρότειναν δηλαδή — όσο παράδοξο κι' άν φαίνεται αυτό — ν' αυτοκτονήσει, πηδώντας απ' τον βράχο της Λευκάδος, όπως η Σαπφώ...

Μα η Λαΐς, είτε γιατί ήθελε να είναι σ' όλα της πρωτότυπη, είτε γιατί δεν αισθανόταν τη δύναμη να δώσει μόνη της τέλος στη ζωή της, δεν ήθελε να μιμηθί το τραγικό διάδημα της Σαπφούς.

— Όχι, καλοί μου φίλοι, τους άπαντούσε κάθε φορά. Είμαι πάρα πολύ έξαντλημένη σωματικώς, ώστε να μην μπορώ να ύπαστώ τις κακουχίες του ταξιδιού ως τη Λευκάδα. Έξ' άλλου, όπως έσυνήθισα στις γλύκες της ζωής, θέλω και να πεθάνω μ' έναν τρόπο γλυκό. Και μωφ φαίνεται ότι είναι πρωτιότερο και γλυκύτερο να πεθάνω μέσα στα μύρτα του κήπου μου, παρά μέσα στα βάθη της θαλάσσης. Άλλωστε πρέπει να φροντίσω άκόμη για δυο πράγματα. Πρώτα-πρώτα για τον τάφο μου. Κατόπιν έχω υποχρέωση, πριν να πεθάνω, να έδηλώσω όλη την εγνωσμένη μου πρός την Αφροδίτη, για τις άπολαύσεις που χάρισε στη ζωή μου.

Και πραγματικά, η Λαΐς άνέθεσε και της έφτιασαν ένα μεγαλοπρεπή τάφο, στη συνοικία Κρανίων της Κορίνθου, ανάμεσα στο δάσος που ήταν άφιερωμένο στον Βελλερεφόντη. Ο τάφος αυτός ήταν καυωμένος διόκληρος από μάρμαρο της Πεντέλης σκαλιστό, και γεμάτος από ώραία ανάγλυφα. Στο επάνω μέρος του ύπηρεζε μιά μαρμαρένια λέαινα, όρθια, κρατώντας με τα μπροστινά της πόδια ένα κριάρι επίσης μαρμαρένιο. Ξαλιωμένο πάνω σ' ένα κιονόκρανο δορικού οθνηού.

Τον τάφο αυτό της Λαΐδος τον είδε και τον περιέγραψε διακόσια χρόνια άργότερα ο περιηγητής της άρχαιότητας Πανσανίας, όταν πέρασε, τον δεύτερον αιώνα προ Χριστού, από την Κόρινθο.

Δίπλα στον τάφο της Λαΐδος και σε μικρή άπόσταση απ' τον ναό της Μελανης Αφροδίτης, η ώραία Κορίνθια έχτισε ένα μεγαλοπρεπή ναό, για τον όποιο έδωθηκε τεράστια ποσά και τον όποιο άφιέρωσε στην — Πάντοτε — Όραία Αφροδίτη.

Ο ναός αυτός ήταν απ' τα πιο ώραία μνημεία της Κορίνθου.

Την ημέρα των εγκαινίων του ναού αυτού, η Λαΐς κρέμασε πάνω στον βωμό του τον περιφώνιο καθρέφτη της, έκείνου που της είχε χάρισει άλλοτε ο Δημοσθένης, και στον όποιο, απ' τον καιρό που άρχισε να μαρμαρένιαι η όμορφιά της, δεν είχε τολμήσει να ξανακαταγγί.

Κάτω δε από το μέρος όπου ήταν κρεμασμένος ο καθρέφτης, η Λαΐς έβαλε και χάραξαν μερικούς στίχους, των οποίων η μετάφρασις,

στο πεζό, έχει ως έξης:

— Χαρίζω τον καθρέφτη μου στην Αφροδίτη, την άιώνιος ώραία. Σε μένα δεν χρησιμοποιεί πια, παρά για να πολλαπλασιάσει τις στενωχόριες μου. Μέσα στον πιστό αυτό καθρέφτη, δεν μπορώ να ξαναϊδώ τον εαυτό μου, ούτε όπως ήμουν άλλοτε, ούτε όπως είμαι τώρα.

***

Έφτιασε η Άνοιξις του έτους 354, όταν η Λαΐς έννοιωσε να πλησιάζει το τέλος της. Την εποχή εκείνη ήταν 54 έτών.

Έσβισε γλυκά-γλυκά και ήρεμα, όπως είχε ζήσει. Ήταν ένα ώραίο, μαγευτικό άπόγειμα. Η Λαΐς απ' το πρωί είχε στείλει να καλέσει κοντά της όλους τους φίλους που της είχαν μείνει πιστοί ως τα τελευταία της χρόνια. Ήθελε να τους άποχαιρέτησι για τελευταία φορά.

Και όλοι έσπευσαν στην πρόσκληση της. Μόνον ο Διογένης δεν βρισκόταν εκεί, ο πεισματάχος κυνικός φιλόσοφος, που ποτέ δεν της συχώρεσε την προσβολή που τοίκανε μπροστά στον Εύδατι.

Όταν μαζεύτηκαν όλοι γύρω της, στην πιο μαγευτική γωνία του κήπου της που ήταν Ξαλιωμένη, η Λαΐς ύπαγόρευσε στον Αριστίππο τη διαθήκη της.

Μοίρασε την περιουσία της σε τέσσερα μέρη. Το ένα το έφερε για να μοιράζονται βοηθήματα στις έταιρες της Κορίνθου που για άποιδίποτε λόγο βρισκόntonταν σε δυστυχία. Το δεύτερο το χάρισε στον ναό της « Πάντοτε Όραία Αφροδίτης » για τη συντήρησή του και για να πληρονομηται η τριετής έορτής του. Το τρίτο μέρος το κληροδότησε στη Βακχίδα, που την άναμείρει στη διαθήκη της ως πρόβουτο άφοσιώσεως. Και, τέλος, το τέταρτο, που περιλάμβανε τους άφιερωμένους κήπους της, το χάρισε στην πόλη της Κορίνθου, σ' ένδειξη εγνωσμένης για την άγάπη και την προσοσία που της έδειξαν σ' όλη της τη ζωή οι Κορίνθιοι.

Όταν ο Αριστίππος τελείωσε το γράψιμο της διαθήκης, η Λαΐς ύπόγραψε κι' έβαλε να ύπογράψουν κι' όλοι όσοι ήταν γύρω της, ως μάρτυρες.

— Έπειτα ελτε:

— Νοιώθω το τέλος μου να πλησιάζει. Και θέλω να πεθάνω ώραία, όπως έζησα. Βακχίς, φέρε μου ένα στέφανο από μύρτα και βάλε μού το στο κεφάλι. Κάλεσε επίσης αλληγορίες και γυναίκες με άνθη και κόμης άφρόματα μέσα σ' όλο τα πόρνανα του κήπου...

Σε λίγη ώρα όλες αυτές η διαταγές της είχαν εκτελεσθί.

Τότε οι φίλοι της μετέφεραν τη Λαΐδα, Ξαλιωμένη πάντοτε στο κρεβάτι της, αντίζον στο άγαλμα της Αφροδίτης. Κι' η αλληγορικές άρχισαν να παίζουν το τέλος μιας ώραίας ημέρας, μιά μελωδία δηλαδή γλυκιά και παθητική.

Τα μάτια της Λαΐδος έλαμπαν τώρα από εύχαριστία. Ο ήλιος βασιλευε...

Όλα γύρω είχαν βασιλεύσει... Όλα γύρω είχαν βασιλεύσει... Τότε η μελλοθάνη περιέφερε το βλέμμα της στους φίλους της και ειπε:

— Κιτάξτε, καλοί μου φίλοι. Ο ήλιος βασιλεύει... Για σας και για όλους έκείνους που θα ξαναϊδούν τον ήλιο αύριο το πρωί, το βασίλειμα αυτό σημαίνει άπλωσ το τέλος μιας ώραίας ημέρας... Ένώ για μένα...

Ένας λυγμός την έπνιξε.

Γύρισε κατόπιν στον Αριστίππο, του άπλωσε το χέρι της και του ειπε:

— Χαίρε, παλιέ μου φίλε. Σ' εύχαριστώ για την άγάπη και την καλωσύνη που μοιδείξεις τόσα χρόνια.

Άποχαιρέτησε έπειτα, μ' ένα στερεό βλέμμα, όλους όσοι την τριγύριζαν, τα μάτια της έβλεπαν κι' ένας στεναγμός συγκλόνισε το σώμα της...

Η Ξακουσμένη Λαΐς είχε πεθάνει...

Οι Κορίνθιοι έκαναν στην περιφώνη έταιρα μεγαλοπρεπή κηδεία. Έπίσης έκομαν προς τιμήν της και ιδιαίτερο νόμισμα, το « Νόμισμα της Λαΐδος », όπως το έλεγαν. Στη μιά όψη του νομίσματος αυτού εικονόταν ο μεγαλόπρεπος τάφος της ώραίας έταιρας και στην άλλη το ώραίο της κεφάλι, με τις λέξεις: « Λαΐς η Κορίνθια »...

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΑΪΟΥΣ

Με τα τίμηνα δεν πιάνονται οι λαγοί.

Ολλανδική.

Άλλος κυνηγάει το λαγό κι' άλλος τόνο τρώει.

Γερμανική.

Η Λαΐς στους κήπους της, την ώραία εποχή της νεότητός της.